

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

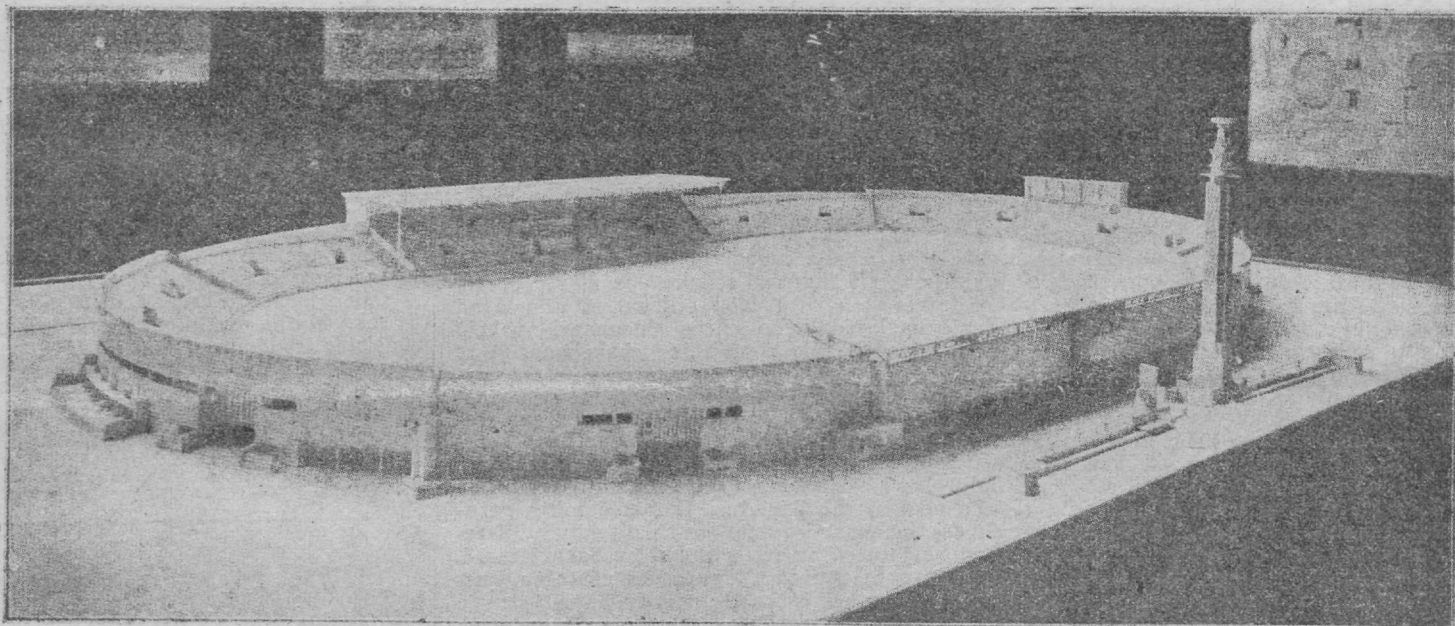
VIII. aastakäik.

Reedel, 14. jaanuaril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Amsterdam ja meie.

Start treeninguks on tehtud, las' nüüd käia mürinal!

Gipsimudel Amsterdami staadionist, mis praegu ehitamisel.

Amsterdami staadioni müürid kerki- vad juba maast ja kogu maailma on val- lanud olümpiaadi palavik. Meil näis al- guses asi väga visalt tuld võtvat, kuid nüüd on iga päevaga juba suurenevat kiin- dumust märgata ja tegelik töö alanud. Hoogne lahmimine näib varsti lahti mi- nevat.

Olümpia loterii müük kestab ja kõigi andmete järel on rahva osavõtt temast rahuldav. Ettevalmistusi korraldavat teh- nilist aparati oli vaid algul veidi raske käima panna ja komisjonide liigliha kip- pus vägisi sinna rohkelt koguma. Nüüd on aga asja suudetud siiski lihtsustada ja suurema intensiivsuse juures kokkusu- rumat kuju aparadile anda.

Energiliselt hakkas asja edasi kisku- ma Ekraveliit, kes eriti maadluse vastu sooja huvi ja hoolt hakkas näitama. Tema poolt korraldatud maadluskohtunikude kursused ja maadlusinstruktorite täien- duskursused on mõeldud laiaulatuslise ka- vakindla treeningu alustamiseks, kuna ka olümpia kandidaatide talvine treeningu- kava ühes sagedate võistlustega on kuni suveni välja töötatud. Kergesportlastele on Tallinnas sisetreening algamas ja Tar- tusse püütakse samasugust soetada.

Jalgpalliliidul on algamas jalgpalli- meeste enesemassaashi kursused, siis jalgpalliinstruktorite täienduskursused ja üldtreening kõigile Tallinna esimese klas- si meeskondadele. Need korraldused olid loodud enne, kui üldine olümpiaadi ette- valmistav toimikond suudeti moodustada. Viimane kutsuti ellu 4. jaanuaril Spordi keskliidu poolt, kes eriliitude esitajad oli enese juure vastavale nõupidamisele ko- gunud.

Seal loobuti komisjonide põhimõttest ja määrati igale alale, millega meil olüm- piaadil kavatsetakse esineda, oma hoo- daja. See hooaja, coach, juhib talle usaldatud ala ettevalmistusi, töötab väl- ja kavad, palkab tarbekorral õppejõud, on olümpia kandidaatidega alalises ühen- duses, ergutab tööd ja vaimustab mehi. Esialgu valiti järgmised hooajad: ker- gejõustikule B. Abrams, jalgpallile A. Lu- genberg, maadlusele R. Saulmann ja tõst- misele H. Tammer. Poksile, milles taht- takse ka olümpia ettevalmistusi alustada, ei leitud veel kohast isikut. Hooajad peavad omakorda nõu Spordi keskliidu esimehega, kelleks L. Tõnson. Hooaja oleks lahutamatu olümpia kandidaatide töö juures kuni olümpiaadini ja sõidaks

meestega võimaluse korral ka ühes sinna, tegutsedes seal esitajana või kohtuni- kuna.

Tõstetreeningu korraldamisega on meil olud kõige raskemad. Paremad tõstjad on üle terve maa laiali pillutud, ühistree- ning seega võimata. Nii elab Neuland Valgas, Raag Võrus, Hallap Ahjas, Brock Mõisakülas, Kask Sindis, Noormägi Nar- vas, Vanaaseme Tartus, Mändmets Rap- las, kuna võimalikkudest olümpiameestest ainult Luhaäär, Luiga, Kikas, Kõiv ja Tammer Tallinnas on. Viimane, kes ka tõstesporti hooaja, saatis kõigile üles- kutse, et need viivitamata treeninguga alustaksid ja lisatud ankeetlehel teated oma tervisest, vormist, oludest ja tarvi- dustest kohe teataksid. Iga kuu haka- takse korraldama kord tõstevõistlusi, mil nimetatud mehed kokku sõidaksid. Suvel korraldatakse võistlusi iga kahe kuu tak- ka. Võimaluste piirides muretsetakse olümpia kandidaatidele ka tõsteabinõud kohtade peale kätte.

Üldiselt võib konstateerida, et huvi on ettevalmistusteks juba tõusnud ja vähe puudub veel, et vaimustus lahti puhkeks. Inimesed hakkavad juba asja kaaluvust ja ettevalmistuste nõudlikkust hindama,

Jõu ja kiiruse suhtumine spordis.

Tali on määratud kergesportlastele eelteeninguks. Kui võrd seda aega selleks kasutatakse, sellest olenevad ka sportlase suvised tagajärjed. Kuid veel ühest teisest asjaolust oleneb suvine edu, see on — kuidas seda aega kasutatakse, või teiste sõnadega, kas on treening õigel alusel. Kahjuks peab ütleva, et suurel osal sportlastel pole õiget arusaamist eelteeningust. Tehakse liialt tühja tööd, mis mõjub küll kehale, kuid mittesoovitav suunas. Võimeldakse riistadel, harjutatakse raskemate hantlitega, tehakse aeglast iseloomu kandvaid harjutusi, mittetarvilikke paenakuid jne. Eelolevaga katsun seletada, mis suguses suunas eelteening peab toimuma, et ta otstarbekohane oleks. Nagu teame, on kergesportlase edu eeltingimuseks peaaugaltki kiirus, ja teises järjekorras või veel kaugemal — jõud. Omab kergesportlane väikese kiiruse, siis on ta võimetu jõu peale vaatamata. On ta aga kiire, siis ületab kiirus alati jõu nappuse. Kiirus ja jõud on spordi tooresmaterjal. Ja selle toore materjali omandamine peab talvel sündima, kuna suvel andutagu enam tehnilise külje valdamisele ning kiiruse kohandamisele teatud spordialas.

Kergesporti alad jaotatakse kolme liiki: hüpped, visked ja jooksud. Vaatlen neist kahte esimest ala. Hüpete suurus oleneb väga mitmest asjaolust. Neist asjaoludest on tähtsamad: hüppaja relatiivne jõud, kiirus ja tehniline külje. Ei peatu tehnilise külje juures, kuna seda küllalt on teoreetiliselt käsitatud, vaid räägin jõust ja kiirusest, kui hüpete (väljaarvatud teivas) tähtsamat faktorist ja nii öelda toorest materjalist. Kaugushüpped võime tähele panna kahte liiki hüppajaid: Ühed saavutavad oma maksimumi kiire hoo tõttu, teised — tugeva äratõuke tõttu. Esimesed teotsevad nii öelda, ennast raiskavalt, kuna teised kõik oma võime hüppe suurusks ära saavad kasutada. Neil hüppajail, kelle hüpe põhjeneb kiiruse hoo peal, on alati see viga, et äratõuge ei saa nii tugevat teha, et elevatsiooni nurk (nurk, mis hüppe alglennu sihi ja maapinna vahel tekib, või teiste sõnadega, mis määrab hüppe kõrguse vastavalt kaugusele) oleks 45°, kuna ainult säärase nurga all hüppe kaugus on maksimaalne. Kiire hooga hüppajail on harilikult nimetatud nurk palju väiksem, selle tõttu hüpe madalam ja sellest palju väiksem kui ta olla võiks. Seda viga võib parandada sellega, et äratõuge tugevaks harjutatakse. Kuid missugused jala omadused teevad äratõuke tugevaks?

On harilikult arvamine, et kellel tugevad jalad, sellel ka äratõuge tugev. Kuid jala jõud üksinda ei päästa hüppajat, liialt kui see jõud veel aeglane on. Peab olema veel teine faktor — kiirus. Nii siis võib juttu olla ainult äratõuke kiirusest. Et kiirust läbi viia, on tarvilik, et jalgades oleks ka teataval määral jõudu. Ei tule mitte ära segada, et kui meil on sprinteriga tegemist, siis sellel ka äratõuge on kiire ja vastupidid. Siin on kaks isesugust kiirust, ja ühe täielik valdamine ei soodusta teist. Heaks näiteks eeltoodud kohta tegelikust spordist on Laabent — Rahn — Klumbergi kaugushüpped. Laabentil hoog hea (100—11.1), äratõuge nõrk, selletõttu hüpe madal ja tagajärg keskmine, hoogu arvestades (6.48). Rahn'al hoog hea (100—11.2), äratõuge jõuline küll, kuid äratõukel puudub tarviline kiirus, tagajärg hoogu arvestades keskmine (7.00). Klumbergil — hoog harilikult palju nõrgem kahest eelmisest (100—11.6, kuid tema kohta haruldane), äratõuge mitte just jõuline, kuid välguna kiire, ja tagajärg parem eelmisest (7.20.5). Kõrgushüppe äratõuge on täiesti analoogiline kaugushüppele. Kui kaugushüppes lend 45° all sünnib, siis läheb kõrgushüppes püüd sinna poole, et lend oleks võimalikult vertikaalne. Seepärast peab hoog õige nõrk olema. Kui kaugushüppes tugeva hooga 45° kätte ei saada, siis peab hoog 90° lennu juures loomulikult palju nõrgem olema. Neil asjaoludel võime sagedasti kõrgushüppajate juures alalist vastu latti lendamist tähele panna. Kõrguse suurendamisel ei või siis hoogu kiirendada, kui äratõukel viimane välja on pandud. Kui hüppaja suudab aga tugevamalt äratõuge teha, võib ka hoog kiirem olla, ja tagajärg suureneb. Nii on kõrgushüppes kõige olulisem osa tugev äratõuge. Kolmikhüppes ta sub iseäranis tugev tõuge enese ära. Kui kaugus- ja kõrgushüppes äratõuge ainult ühekordne on, siis on kolmikuga see kolmekordne, ja mõju kolm korda tugevam. Nii et see lõpulemüts tunduvalt mõjub. Eeltoodut arvestades järeldame, et hüpete edu tähtsaim eeltingimus on tugev äratõuge. Kuid ainult kiire äratõuge võib tugev olla.

Viskete juures on kiirusel veel suurem tähtsus kui eelmiste alade juures, sest viskeriistad on kergemad kui hüppaja keha, selle tõttu saavutatakse nendega ka suuremad kaugused. Ja mi-

da kergem asi, seda suurema tähtsuse omab kiirus, et selle asjaga mingit kaugust saavutada. Kui visatav asi raskeneb, siis hakkab jõud enam tähtsust omama. On ju väga õige kui Pihkala ütleb, et kuuli, kui väikesesse kogusse koondatud raskuse ees tuntakse kartust. arvatakse, et siin ainult jõuga võib midagi saavutada. Kuid tuleb juure lisada, et säärase arvamine ainult võhikute juures on. Tegelik sportlane teab, et suur füüsiline jõud, mis on aeglase, õige vähese tähtsusega on viskete juures. Palju olulisem on kiirus, ja füüsilist jõudu peab viskaja nagu hüppajagi ainult niipalju omama, et kiirust läbi viia. Kui jõud liig napp on, siis ei saa kiirust viskeriista juures täiel määral maksta panna. Näiteks suvel, kui liigpalavuse tagajärjel sportlase kehakaal väheneb, ning jõud nõrgeneb, ei saavutata kunagi oma maksimumi visketes, sest jõudu on vähem kui normaalselt, ja selle tõttu ei suudeta viskeriista teatava raskuse omandamisel kiirust täiel määral läbi viia. Seepärast võime sagedasti näha, et viskesportlase külmemal ajal, kas varakevadel või sügisel paremas vormis on, kuna kesksuvel harilikult eriliselt ei saavutata. Nagu eelpool öeldud, mida raskem asi, seda tähtsam osa on jõul. Nii on jõu kõikumus kuulitõukes eriti silmapaistev, teises järjekorras kettas, kuna oda juures tema väikse raskuse tõttu suuri kõikumisi pole märgata. Sama vähe maksab ka hüpete kohta. Nii näeme, et visketes ja hüpetes on füüsilisel jõul suur tähtsus, kuid tuleb meeles pidada, et ainult niipalju, kui palju läheb tarvis kiiruse läbiviimiseks. Kuid esimeses järjekorras tuleb ikkagi eeltoodud näidete põhjal tegelikust spordist kiirust hinnata. Ja selletõttu peab seda ka treeneeritama.

Nüüd seisab küsimus, kuidas seda teha? Vastus oleks lihtne: Tuleb teha niisuguseid liigutusi, mis kannavad kiiret iseloomu. Kõige paremini toimub see spetsiaalala enese treeneerimisel, kuid meil pole ebasoodsate majanduslike tingimuste tõttu talvel võimalik spetsiaalaladid endid treeneerida, nagu hooga hüppeid, viskeid ja mõnda muud. Seepärast tuleb leida midagi kohaseid liigutusi selleks. Ja mõned sportlased teevad asjatult tööd sellega, et arendavad ainult lihakseid, kuna kiirus silmapaari vahele jääb. See on täiesti vale ja ebakohane. Üks säärasest vale eeltreeneerimise viisidest on riistadel võimlemine. Riistadel eelteeningut kavast kindlasti välja! Riistadel võimlemine mõjub iseäranis halvavalt viskete peale. Tegelikust spordist võib näiteid tuua, et riistadel võimlejust ilialgi head viskajat ei saa. Samuti asjata on teha aeglasi vabaharjutusi (kui nad mitte paenduvad omandamise mõttes pole tehtud). Paremad harjutused on Niels Bukhi vabaharjutused, kus kiiret ja rütmilist liigutamist nõutakse, kus juures hüppajad iseäranis neid harjutusi peavad valima, mis peategevuse jalgadele koondavad. Viskajatele soovitatakse ka rohkelt võrkpalli mängida. Kokkuvõttes pidagu kergesportlane alati järgmine ütelus meele: kiirus on saavutuse alus.

Ka raskespordis (räägin ainult tõstmisest, viimasega kompetentne olles) on kiirusel päratu suur tähtsus. Tõstjaid võiks jagada kahte liiki: Ühed, kes saavutavad tagajärjed jõuga, neil on harilikult surumine kõrgeklassiline tõste, ja teised, kel surumine nõrk, kuid teised tõsted hiilgavad, need saavutavad oma parema peaaugaltki kiirusega. Viimast liiki tõstjad seisavad rohkem „ajakõrgusel“, sest pole maksvusel enam, nagu Tammer väga õieti ütleb, venivus ja mass, vaid sälvatav liigutus. On ju äranähtud, et aeglase jõud vähe annab. Venivuse asemele peab kiire liigutus astuma. Seepärast soovitatakse ka spetsialistide poolt enne kergesportdiga kiirus ja esikujulikud seesmised organid arendada, kui tõstmist harrastama hakata. Terveid ja tugevaid seesmisi organeid saab ju teatud süsteemidega ja võimlemisega, kuid just kiiruse omandamine põhjustab kergesportdiga treeneerimise. Kui me vaatleme mõningate suurte tõstjate arenemist, siis peab ütleva, et just kiirus on see olnud, mis on võimaldanud neil hilgetagajärgi saavutada. Nii jooksis „kõikide aegade suurim tõstja“, prantslane Ch. Rigoulot, 100 mtr. 11.4. Sama aega näitas omaaja hiilgetõstja, prantslane Louis Vasseur. Samuti võiks nimetada kiiret schweitslast, ilmarekordide meest Fr. Hünenbergeri. Nimetatud mehed saavutavad kiirusega selle, mida teised aeglased, nagu Botino või Alzin, ülloomuliku jõuga ei suuda. Lõpuks paar sõna meie tõstjast. Harilikult valitseb meie tõstjate peres arvamine, et raskustõste juures ainult jõud, kui tooresmaterjal domineerib. See on õige ainult surumise kohta, kuna neli ülejäänud tõstet jõudu kiirusega peavad jagama. Meie tõstjail on liig palju aeglust võrreldes välismaalastega. Võib olla on see eestlasele omasest hingeelust, võib

olla mõnest muust asjaolust tingitud. Peaks asja kuidagi parandada katsuma — kiirust omandama. Kui vaadelda meie parimaid tõstjaid, siis on neil näit. kahega surumise ja kahega tõukamise vahe kaugelt alla 100 n. Rigoulot' on see — 150 n. Väike vahe nimetatud tõstete vahel on harilikult neil, kel jalad nõrgad, ja tõuge sünnib peaaugaltki käte võimsusega. Kuid meie tõstjate juures ei saa jalgade nõrkust oletada. Ka tõuketehnika puuduseks ei saa seda lugeda. Väike vahe on tingitud peaaugaltki kiiruse puudumisest. Minu teada on nimetatud tõsted meie paremate tõstjate juures järgmised: Hallapil 232—305, Raagil 244—329, Neulandil 226—317, Kikkal 232—311. Nii siis kõigil vahe alla 100 n. Ainult Tammeril on vahe üle saja naela. Kuid nagu teame, on Tammer ka enam-vähem kergesportdiga alandis harrastanud, mille tõttu ta eelmisest kiirem. Kuid ka eelmised võiksid oma tagajärgi eeltoodud surumise juures suurendada, suurema kiiruse omandamisel. Selleks on tõstjale spetsiaalteeningu kõrval väga soovitatav kergesportlase eelteeningut kasutada. Suvel tuleks just peaaugaltki kiiruse omandamisele panna, omandades jalgade kiirust hüpetega, käte kiirust visketega. See võtab küll kaalu maha; kuid suvel, tõstevõistluste mittekorraldamisel pole kaalul tähtsust, kuna sügisel jõudmisel võib jälle endiselt kaalu tagasi võtta. Tõstja, kes säärasele toimib, võib kindel olla, et sügisel tagajärjed tõstetes, peale surumise, märksa suurenevad eelmise aastaga võrreldes. Ei ole ka üleilgine tõstjale võrkpalli mängu talvel sooritada. Nii treeneerides võime oma tõstjail mõne aja pärast uute ilmarekordide saavutamist näha. Toorest materjali — jõudu on. Kui ühendada teist liiki tooresmaterjal — kiirust esikujulise tehnikaga, siis ei peaks ilmarekordid nii mägede taga olema.

A. P.

Kiiruisutamise tagajärgi.

Tampere jooksis Backman 500 mtr. 48,0, Pietilä 48,1 ja Jokinen 49,1. 5000 mtr. — Pietilä 9.25,3. 40-aastane Tverin jooksis Helsingis 500 mtr. 49,8 ja 5000 mtr. 9.30,5. Skutnabbi ajad olid vastavalt 50,5 ja 9.22,8, kuna ka 16-aastane Bergholm 50,4 jooksis.

Oslos jooksis Evensen 1000 mtr. 1.32,1, mis 0,3 sek. Mathieseni ilmarekordist halvem. Ilmameister Ballangrud kattis 1500 mtr. 2.24,5, lüües 0,1 sek. R. Larseni. 5000 mtr. võitis R. Olsen 8.51,7 ja 500 mtr. Pedersen 45,3 Nygreni ja Halvorseni ees, kelle ajad 45,7 ja 45,9.

Teisel võistlusel Oslos näidati: 500 mtr. — K. Andersen 44,7, O. Olsen 45,0; 1500 mtr. — A. Carlsen 2.27,8, K. Andersen 2.28,4.

H. Markoviitš

Diru tän. 15. Tallinn, kõne nr. 26-52.

Kõige suurem valik väärtuslike asju spordi-aufindadeks.

Amsterdam ja meie.

(1. lhk. järg.)

lubades omalt poolt kõik mis võimalik välja panna. Ergutatakse juba vastamisi ja kontroleeritakse üksteist. Huvitav on, et maadlejad, kelle peale mõnelt poolt ikka näpuga näidati, on omavahel kokku leppinud absoluutse karskluse maksmapanemiseks, mille järel eksijaid, vaatamata kui tähtis ja lubav jõud ta ka ei oleks, halastamatult olümpia meeskonnast välja heidetakse. See on juba kiiduväärt samm ja tõendab inimeste seesmist arenemist. Hoiaime siis nüüd kokku ja koondame kogu oma tähelepanu treeningule, et ükski viperus ega raskus meid vankuma ei lööks! Kogu meie väike rahvas ootab ja loodab meilt Amsterdamis saavutusi, mis au ja kuulsust võivad tuua!

— Bud Gorman, kes Saksa poksimeistri Franz Dieneri võitis ja Harry Perssoni üle diskvalifikatsioon läbi paremuse sai, võistles poolraskekaalu ilmameistri Jack Delaney vastu. Juba esimesel roundil varises ta aga sedavõrd haledalt kokku, et vahekohtunik oli sunnitud matshi katkestama.

Amsterdami olümpiaadi eel.

Kogu ilmas valitseb kibe ettevalmistus Amsterdami olümpiaadile. On käsil osavõtuks tarvisminevate summade kogumine ja ühes sellega atleete ettevalmistamine. Kindlasti kujuneb too olümpiaad suurimaks ja konkurentsirikkamaks kui see oli Pariisis. Õhkkond on lõpmatu põnev, vaistav, täis särisevat elektrit, ja eeltingused on alanud.

Kui meie Pariisi olümpiaadi eel vaatame tulevikku külma rahuga, lootuses hea õnne peale midagi saavutada, on olud meie ja välisilma vahel eelseisvaks olümpiaadiks muutunud ja annavad põhjusi kartuseks. Kas peame kaotama saavutatud seisukohad, kas oleme sunnitud eitama Eesti spordi progressi ning tunnustama seisu või isegi tagasiminekut.

Peame mainima, et Eesti sport teeb edusamme, püüab hankida suurimaid saavutusi, kuid ta ei suuda samu pida välisilma kiire arenguga. Möödunud aasta sisaldas eneses töotusi, rohkesti lootusi, näitas, et meil on tahet ja visadust suurima taotlemiseks.

Au tuleb anda sportlastele, kes viletsustest hoolimata, Eesti spordi sünniajast senini vaevarikastel võistlusradadel on püsinud, kes Eesti spordi rahvusvahelisele kõrgusele on kannud. Nad kohustavad, meid noori kalliks pidama noid saavutusi, kutsuvad meid uue kõrgema spordikultuuri loomisele.

Amsterdami olümpiaadil tuleb meil endi spordikultuuri, hingelist küpsust endiste seisukohtade kaitsmisel ja uute taotlemisel näidata. Kas meie Eesti sportlased ei igatse maitseda võitude ülevat ilu?

Olümpiaad on sportlaskona enese hool. Ent see just kohustab meid olümpiaadi küsimust sügavamalt hindama. Teadku iga sportlane, iga olümpiaadi vastu valmistav sportlane, milline ülesanne ta õlgadel lastub. Ei tohi end lasta hirmutada eelseisvaist raskustest. „Ei midagi anta muidu, kõigi eest pead maksma südamevere ja suurima kannatusega,“ lausub Georg Brandes. Selles püüdes aitab meid võidule eestlases kehastunud visa ja järelandmatu jõud, küllane energia ja raugemata tahe.

Kaassportlased! Ärgu olgu meil eelolevail aastail olümpiaadi ettevalmistustest kõrgemaid huvisid.

L. S.

Uueaasta õnnesoov Ameerikast.

Eesti Spordilehe toimetaja sai Ameerikast järgmise õnnesoovi:
Soovin Teile ja kõigile Eesti sportlastele head uut aastat!

Alfred Maasik,
4818 Church ave, Brooklyn N. J.

Töölisspordi olümpiaadi

kavatseb Nõukogude Vene 1928. aastal Moskvas korraldada, vastukaaluks „kodanlasele“ Amsterdami. Sündmuse nimi oleks „Spartakiaad“ ja sellest võtaksid kogu maailma töölisorganisatsioonid osa.

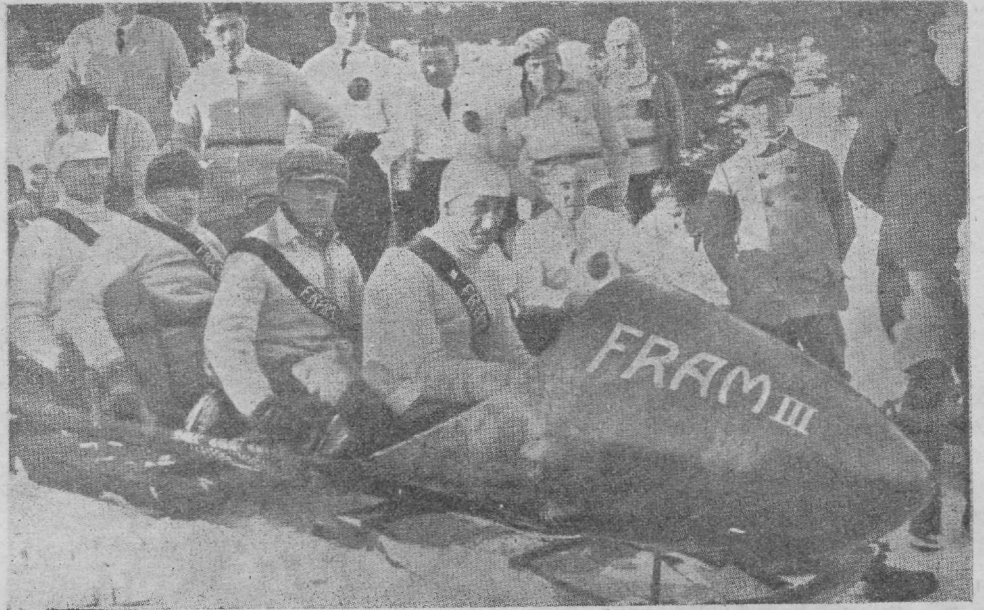
Tshehoslovakkia-Belgia 3:2 (2:1).

Maavõistlus peeti 2. jaanuaril Liège's. Võistluse algul oli initsiatiiv belglastel, kuid tšehh de parem pallikäsitus kindlustas neile ülekaalu. 21. min. lööb Svoboda Silny söödust 1:0. S is lööb Silny Podrazil'i söödust üllatusvärava 2:0. Bierna seab 2:1 jalule, kuna Silny 3:1 lööb. Lõpuminutitel saavutab veel Gillis 3:2.

Jääpall Soomes:

Senipeetud matshide tagajärjed: Sudet—Viiburi Reipas 6:3, IFK—HPS 3:2, KIF—HJK 4:2, Sudet—Viiburi IFK 18:0. Turu IFK—Turu Palloseura 3:1, Sudet—IFK 4:0.

Bobsleigh.

Shveitsi meisterbob Fram 3. stardis.

Bobsleigh, mäekelgusport, on kauni- maid ja laialtharrastatavamaid talisporte välismaadel. Ta on isegi paljudes kohtades rahvaspordiks saanud ja seal, kus loomulikud mäed ta harrastamiseks puuduvad, kunstlikke ehitusi, tihti kaunis kulkaid, välja meelitanud.

Meil on bobsleigh täiesti tundmata, on arenenud ainult teatud liik tobogganingu, kus inimesed kõhuli kelkudel ja jalgedega juhivad, kuid viimasel ajal on seegi välja suremas ja ainult kõige primitiivsemat lasteliuglemist kelkudel võib veel näha. Kelgusporti kui niisugust ei ole meil. Kuid meie peaksime ta saama (vast saaks teda Nõmme mägedesse soetada!), sest bobsleigh on sedavõrd huvitav ja kütkestav sport. Lisagem ainult juure, et ta hädaohtlik on, — ja vast see põhjendabki meil ta puudumise!

Sõidutee bobsleighle on pea alati ehitatud puu- või lumekurvetega, kaunis jär- sult langeva teega, mis läbi tunnelite ja võlvistikude keerleb ja teatud labürinti enesest kujutab. Bobsleighkelgud on enamasti rauast, tüüri ja tormastega. Mäkke vinnatakse kelgud elektriga töötava mehhanismi abil ja ajamõõtmiseks on seatud sisse sajandikke sekundeid näitavad elektristopperid, mis automaatselt sõidu- aja fikseerivad.

Bobsleighspordil on ka oma rahvusvaheline liit olemas ja sinna kuuluvad: Inglise, Belgia, Prantsuse, Itaalia, Luksemburg, Rumeenia, Shveits, Saksa jne. Lähemal ajal on ka põhjamaade liitumist oletada, kuna bobsleigh taliolümpiaadide kavas seisab ja üks seesugune turniir Shamonis juba seljataga on.

Tähelepanu! Praegu tuleb bob starti. Nadu harilikult, askeldavad ta kallal 5 meest. Neli tükki istuvad kaksiti kelgu-

le, asetades jalgu terasvõrguga kaitstud alustele, käed kinnitatakse kramplikult erilistesse pidemetesse. Viies mees, tormasemees, askeldab veel ringi.

Juba annabki autotüüri sarnast ratast hoidev kapten komando, kõik vaikivad, tormasemees annab kelgule tõuke, jookseb veidi tema kõrval ja hüppab siis taha otsale, kahmates pihku kohe tormase pidemeid, mida ta aga ainult kapteni käsul võib tarvitada.

Siin loeb aeg. Kelgu käigu kiirendamiseks annab meeskond keha tahalaskmise ja ettelöömisega hoogu, kurvel kallutatakse tugevasti kehi sissepoole, et üle kurve ääre mitte välja lennata. Ragina ja vingumisega tormab kelk kui kiirrong mööda kõmisevaid tunnele ja sildu.

Tüüri ratta küljes ripub stopper. Kapten tunneb teed ja teab täpse arvestuse järel, mis ajaks peab kusagile jõudma, et võita.

Nii bobitakse. „Üks, kaks,“ kõlab aeglane komando ja rütmiliselt tõusevad ja vajuivad kehad nagu sõudmisel.

All paistab juba finish. Veel mõned meetrid, veel terav käänak ja juba katkebki finishilint valguna lendava bobi ees. samaaegselt peatub elektril stopper ja lumetuisku ülespuistates pidurdab kelk kõigi oma tormastega.

Siis vinnatakse kelk üles uueks sõiduks — ainult kahe sõidu koguaeg on mööduandev paremuse otsustamisel.

Bobsleighsport on hädaohtlik, kuid kohane tugevate närvidega meestele ja suurelt selles mõttes karastav.

Bobsleigh meeste vaade on, et iga sportlane peab veidi fatalist olema, kui ta midagi saavutada tahab, ja nad armastavad oma ala palavalt.

— Türi ping-pongi esivõistlused korraldas 6. jaan. Türi Spordiring. Lämudaastastega võrreldes on arengut märgata. Võitjaks tuli O. Lövi, kes finaalis lõi E. Kangeri 6:1, 4:6, 6:2.

Kolmandana platseeris O. Jaakson. Paarismängu meestele võitsid O. Lövi — R. A. Salodin. Ping-pongi alal on Türi Spordiring kirjavahetusesse astunud paidlaste ja viljandlastega matshide sooritamiseks Paide „Järvapoegade“ ja Viljandi linna meeskonnaga. Nõusolek neilt on saadud.

T. Kivi.

— Engnestangen on uus lubav Norra kiir-

uisutaja. Ta kattis 500 mtr. 45,3; 1500 mtr. 2.29,8; 5000 mtr. 9.11,3.

— Herma Jarosz-Szabo tuli 6. jaanuaril Austria naismeistriks iluuisutamises, 5 punktiga Melitta Brunneri ees, kes 11 p. saavutas.

— Spengleri pokaali jäähokkeis võitis Davosis Berliner Schlittschuh-Club, lüües finaalis Davosi 2:1 (2:1).

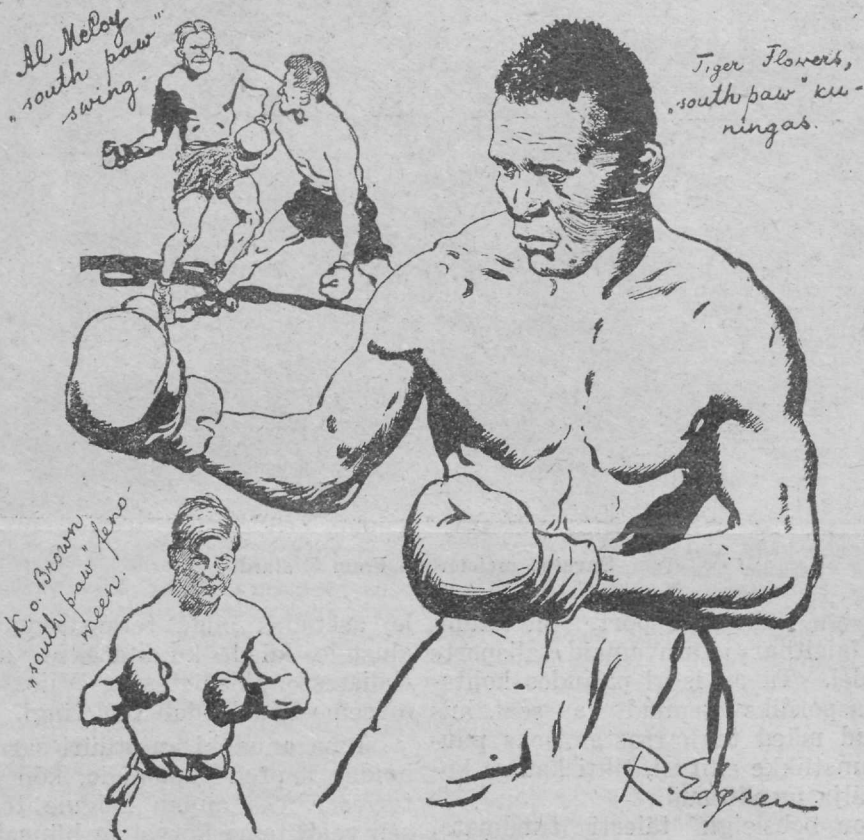
— Martha Norelius ujus 220 y. vabalt 2.43,4, mis uus ilmerekord. End. oli tema enda 2.44,2.

— I. F. C. Nürnberg sai Berliini Tennis-Borussialt jalgpallis 1:2 (0:1) lüüa.

„South-paw“ stiili poksijatest.

Tiger Flowers on kolmas „south-paw“ tshempion. Palju räägib „south-paw“ kasuks, vastu ei kõnele midagi.

Bob Edgreni järel.

Neegripoksija Tiger Flowers, vast Mickey Walkeri poolt langetatud keskaalu ilmameister, oli kolmas „south-paw“ tshempion. „South-paw“ (otsekohekes tõlkes lõunakäpp) poksijateks hüütakse Ameerikas neid, kes algseisakus hoiavad parema käe ja parema jala eespool, nagu teised poksijad vasaku.

Kaks eelmist tshempioni, kes poksivad parema käe ja jalaga ees, olid Johnny Wilson ja Al McCoy, ka samuti keskaalumehed. Flowers on vaidlematult parim sellest triost.

Vanaaegsed kreeka poksijad läksid võitlusele parema käega ees. Seda on jäädvustanud muistsete poksitshempionide raidkujud. Ei oleks põhjust kahelda, et vanad kreeklased, kes 1000 aasta kestvusel oma olümpiaadidel poksi harrastasid, mitte põhjalikult ei oleks eksperimenteerinud sarnase poksi häid omadusi.

On mitmeid argumente, mis räägivad „south-paw“ positsiooni kasuks, kuid ükski ei räägi vastu. Paremakäelise poksija töö võib olla palju efektiivsem. Eelpool seisv käsi teeb poksias enamuse tööst, ja ei ole mingit tarvidust, et tugevam käsi seisaks poksijal reservis. Üks mõjuv asjaolu „south-paw“ stiili kasuks on hea võimalus poksi kardetavama löögi, südamelöögi, tegemiseks. Enesel seisab aga vasak käsi külje ligi ja sarnast hädaohtu ei ole olemas.

Toon näiteid suurtest fighteritest, kes poksivad parema käega ees. Meil on väike „Kayo“ Brown, kel puudus juuksekarva võrra kergekaalu meistriks tõusmisest. Enamus paremaid tehnikapoksijaid kaotas ta vastu pea stiili omapärasuse tõttu — teiste hulgas on Wolgast, kui see oli tshempioniks. Wolgast tormas kohe esimesel roundil Brownile peale oma üleoleval maneeril, kuid väike Kayo valmistas talle mõruda üllatuse — ta parema käe tabav löök oli sedavõrd jõuline, et Wolgast oli groggy

esmakordselt elus ja seda juba esimesel roundil. Meeletus vihas paiskas ta Browni nööriks ja andis sellele nähtavasti meele madallöögi. Brown ei tahtnud valelöögi vastata, kannatas valu välja ja valmistas Wolgastile veel õige palava sauna enne, kui sensatsiooniline matsh lõpule jõudis. Lühidat aega peale selle kohtas Brown Wolgasti veel ühes kümneroundilises viik-matshis New-Yorgis ja võitis moraalselt, kuid kuna Wolgast jõudis lõpuni ikka jalgel püsida, otsustati ta tiitlikandjaks edasi. Väike Kayo Brown oli populaarsemaid poksijaid, keda kunagi New-Yorgi poksiringis nähtud. Praegu on ta farmeriks New Jerseys.

Teine „south-paw“ poksija, kes ka oleks väärtinud kergekaalu tiitli, oli Lew Tandler — suurpoksija, kuid siiski mitte küllalt suur Benny Leonard võitmiseks. Tandleri stiilist oli väga raske aru saada ja kavalus ületas kõigi tema poolt võidetud vastaste taktilise oskuse. Kui Bobby Barrett möllas tsükloonina ja näis jõudvat välja ilmameistri tiitlini, oli Lew Tandler, kes ta tee peal järsult stoppas, välja löi seitsmendal roundil. Tandler pakkus siis Leonardile harukordselt pineva 12-roundilise no-decision (otsustamata) matshi, kuid võitluses, mis läks ilmameistri tiitli peale, võitis Leonard. Leonardil oli aga fenomenaalne poksihing ja ei ole palju poksijaid, kes oleks suutnud temale vastu pui-gelda, kui ta teadis mis kaalul on ja kõige peale välja läks.

Jim Jeffries oli vasakukäe poksija, kuid temagi lasi vahel „south-paw“ mängu. Ta vasak sirge ja vasakhaak olid efektiivsemad löögid, mida kunagi ilmameistrid näidanud. Fitzsimmons lõi enamuse oma kuulsatest knock-outidest „south-paw“ stiilis — ta tuntud jab (sama käega antud mitmekordne löök) ühes järgneva vasakhaagiga kehasse või lõuga pilbastas alati vastase.

Stanley Ketchel võis poksida mis stiilis ta aga tahtis — ta kasutas Fitzsimmons'i järel paremat jab'i, kuid tegi seda kiiremini. Vahelduseks seisis ta sagedasti paralleelselt asetatud jalgadega ja astus parema jalaga väikse sammu ette vasakhaagi andmiseks kehasse.

Paul Berlenbach paneb tihti parema jala ette, kui ta sooritab oma kuulsat vasaklöögi kehasse. Ka Dempsey on „south-paw“ loomulikkumeedid tarvitanud lõpu tegemiseks oma vastastele.

Vasaku poole ettekäänamise ebakuslikkus on ennast mitmetel suurmatshidel näidanud, mis südamelöögi läbi lõpetatud. Toledos poksis suur Jess Willard elegant-selt väljasirutatud vasaku käega ja selle järeltõlul täielikult kaitseta vasaku küljega. Dempsey puged Willardi pika käe alla ja otsustas ilmameistrivõistluse matshi esimese löögiga — hirmuäratavalt tugev parema otselöök südamesse murdis Willardi jalad lõnksu kui liigetega noa. Sellele järgnes cowboy-hiiglase lõpulik pehmekskloppimine.

Jim Jeffries lõi Tom Sharkey'i puruks kolm ribi, kui see tõstis oma vasaku käe löögi andmiseks. Ainult Sharkey üliinimlik vastupidavus aitas tal 25 roundi läbi viia. Bob Fitzsimmons lõi Gus Ruhlini k. o. ainsa löögiga äärmisele ribile südame alla.

Paljud matshe võidetakse rea lühidate löökide andmisega südamele — mis hea märklaud teadlikule poksijale. Samasugused löögid keha paremale küljele ei anna aga mingit tulu.

Al McCoy, keskpärane teiseklassi poksija, võitis ilmameistri tiitli George Chip'ilt löögi läbi, mida ta alati kasutas „south-paw“ positsioonis. Chip'il oli kaunis stiil, ta poksis McCoy täielikult groggyks, kuid väike ettevaatamatus ja põrandalt tõusva McCoy swing tabas teda lõuale nii platseeritult, et Chip lamas oimu liigutamata põrandal.

Nii hakkab „south-paw“ stiil aegamööda välja tõrjuma vana inglise kooli. Selle leidis ja arendas Jem Mace pool aastasada peale nimetatud poksitraditsiooni kujunemist. Ei maksa imestada, kui kogu maailm hakkab kasutama selle harukordse tehnikamehe meetodit.

Tõstematshete.

Enne jõulu võistlesid Austria ja Saksa kergekaalu meistrid Haas ja Reinfrank. Võitis viimane 477,5 ag. Haasi 472,5 ag. ees. Üldtagajärjed olid Reinfrank'il: reb. üh. 75, tõuk. ühega 90, reb. kah. 97,5, sur. kah. 90, tõuk. kah. 125. Haas näitas: 75—100—97,5—80—120.

Itaalia-Shveitsi maavõistlus andis tagajärjeks: sulgkaal Gabetti (Itaalia) 412,5 kg., (67,5—77,5—82,5—75—110); Reinmann (Shveits) 410 kg. (60—80—85—80—105). Keskaal — Galimberti (Itaalia) 475 kg. (77,5—90—92,5—97,5—117,5); Aeschmann (Shveits) 475 kg. (70—95—95—90—125). Raskekaal — Tonani (Itaalia) 507,5 kg. (80—95—100—107,5—125); Hünenberger (Shveits) vigastas enese surumisel, rebides varem ühega 80, tõug. üh. 100 ja rebides 100.

— Franz Diener on oma Ameerika poksireisilt Saksamaale tagasi jõudnud.

— Jack Dempsey on oma kaotusest juba toibunud ja hoolsas treeningus. Ta on isegi 12 naela juure võtnud ja loodab 4. juulil Los Angelesis Tunneylt oma tiitli tagasi võita.

— Simmering võistles jõulul Pariisis ja võitis Stade Française'i 2:1.

— Charles Paddock on viimasel ajal hakanud tugevasti tennis mängima. Ühel paarismängul Springfieldis sai ta aga reketiga kogemata nii tugevasti pähe, et ta silm raskelt vigastati.

— Harry Persson kaotas 23. detsembril New Yorgis ka Jimmy Maloney'le ja on seega täiesti väljalöödud mees. Esimesed neli roundi võitis Maloney, viienda Persson, kolm roundi olid otsustamata, kaks viimast jälle Maloney. Persson sai õige tugevasti kannatada.

MAADLUSÕPETUS.

9 Peakeeramine käe sidumise-
sega on tulukas võtte, kuna pea kõigil
maadlejatel on kael nõrk vastupanuks
küljepoole. See võtte teostatakse sarnasel
kombel, et asetatakse põlvil allolija pare-
male poolele ja vasaku käega hakatakse
ta vasaku käe randmest kinni ja tõmma-
takse see siis vastu vasakut külge tuge-
vasti, nii et ta ei saaks seda kasutada.
Siis haaratakse parema käega ümber all-
olija pea otsaesise kohalt, tõugatakse ta
vasakule küljele, tõstetakse veidi pea üles
ja tehakse enese keha pööre allolija pea
kaudu, mis paratamatult peab võidu too-
ma (joon. 36).

36. Peakeeramine ühes käe sidumisega.

Käsivarrevõtted ja neist järgnevad vääned.

Käsivarrevõtte tegemiseks on
palju viise, esitame siinkohal mõningaid
tähtsamaid. Joon. 37, vasakpoolne, näi-
tab väänet, mis tehakse nii, et asetatakse
põlvil vastase vasakule poolele. Siis võe-
takse vasaku käega vastase vasaku käe
ümbert kinni küünarnuki kohalt ja siru-
tatakse enese vasaku käe sõrmed oma pa-
remale õlale toe leidmiseks. Siis siruta-
takse vasak jalg küljepoole õieli ja las-
takse enese keha hästi madalale, sama-
aegselt paremat kätt üle vastase selja ta
kõhu alla pannes. Nüüd tullakse ise ta-

37. Käsivarrevõtte.

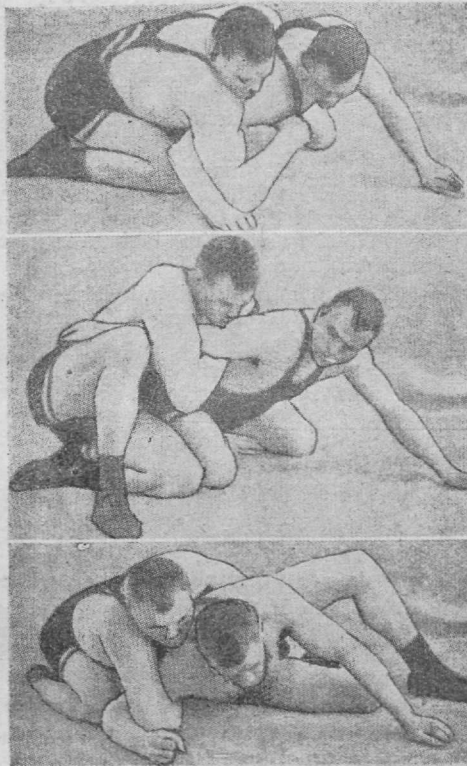
hapoole ja pannakse parem põlv vastase
jalgade vahele. Siis tuleb kõvendada vei-
di võtet. See on kahtlemata tagajärjekam
käetõstmise viis ja temast võib järgneda
terve rida eri võtteid ja vääned.

Parempoolsel joon. 37 on näidatud
käsivarrevääne mõlema käe-
ga. See sooritatakse nii, et asetatakse
põlveasendisse vastase paremale poolele,
parem käsi põimitakse vastase parema
käe ümber küünarnuki kohalt ja vasaku
käega aidatakse paremat kätt, lükates
seda vastase kaenlasse. Samaaegselt
siirduetakse tahapoole sedavõrd, et vasak
põlv satub allolija jalgade vahele, mille
järel jällegi võib võtte erilõppudele üle
minna.

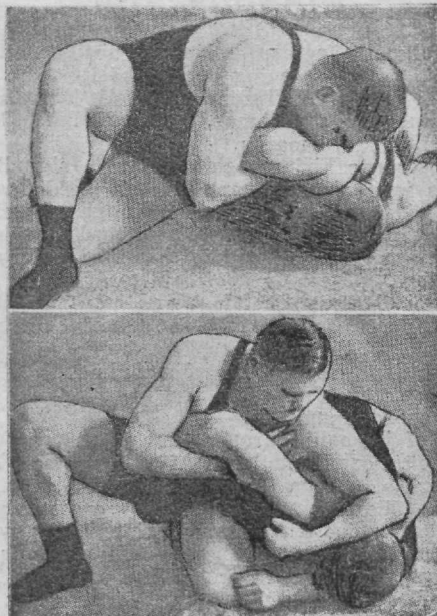
38. Käsivarrevääne vastuvõtte.

Käsivarrevääne tulusam vastuvõtte
seisab selles, et kui pealetungija on ha-
ranud käe ja tahab siirduda tahapoole,
tehakse allolija poolt heide paremale, mil-
lega pealetungija langeb paremale külje-
le. Nüüd lastakse keha raskus kõik ta
paremale käele ja püütakse enese keha
istukile tõstmiseks vastast õlgadele sun-
nida. (Joon. 38.)

39. Muud käsivarrevõtte sooritusviise.

Joon. 39, ülemine, näitab käsivarre-
väänet, mis sooritatakse nii, et käetõst-
mine sünnib küünarnuki kaudu. Keskmil-
sel joonistusel on näidatud viis, kus vas-
tase käsi tõstetakse üles rinna kõrgusele
ja asetatakse siis käeranne enese pare-
male reiele. Vasak käsi pannakse üle
selja, millele võib järgneda mitmeid võt-
teid. Vääne, mida alumine joon, näitab,
tehakse samas algasendis kui eelmisedki,
kuid vasak käsi pannakse kohe üle selja
vastase kõhu alla, mille järel tõmmatakse
vastast tugevasti enesepoole, nii et ta
küljeli vajub. Samaaegselt kui ta enese
parema käe toeks välja sirutab, põimitak-

40. Tulusamad käsivarrevõtte lõpuvääned.

se parem käsi ümber vastase käe, siirdu-
takse ta seljataha ja võtte ongi valmis.
Kõiki neid võtteid saab loomulikult mõle-
male poole teha, peabki nii tegema.

Kui käsivarrevõtte on nüüd sees, siis
algab tema lõpuleviimine. Üks niisugune
on järgmine: Kui on saadud käsivarrevõtte
vastasel paremalt poolt, siis hakatakse
vasaku käega vastase vasaku käe rand-
mest kinni ja tõmmatakse ta käsivars tu-
gevasti ta vasaku külje alla, kuna parem
käsi pigistatakse võttetegija rinna vastu.
Nüüd tuleb pikemalt lasta kogu enese ke-
ha raskus allolija paremale käele, lama-
des kõhuga ta peal nii, et allolija enese
vasak õla surub ta pähe kõrva kohalt.
Siis tehakse enese keha pööre vastase pea
kaudu, surudes kogu raskusega ikka ta
õlale, mille järel vastane peab pöörduma
selili. Vaata tälelepanelikult joon. 40,
ülemist.

Alumine joon, näitab ka käsivarrevõt-
test järgnevat väänet. Temas tarvitata-
vat käetõstet oleme juba varem selgita-
nud. Vääne sooritatakse nii, et vastase
paremal pooltel olles tõstetakse ta käsi-
vars kõrgele rinna vastu. Vasak küünar-
nukk pannakse vastase kaelale ja suru-
takse tugevasti ta pea vastu maad. Siis
järgneb jälle kehapööre (ümberajamine)
allolija pea kaudu, mis ta silda viib ja
sealt kindlasti õlgadele. (Järgneb.)

Läti kiri.

19. detsembril peeti Riias korvpalli maavõist-
lus Läti-Leedu. Lätlased olid kogu mängu suu-
res ülekaalus ja võitsid teenitult 47:12 (15:6).
Koosseisud olid: L ä t i : Jürgens, Timpers (män-
gis ainult 11 minutit, siis Grapmans), V. Bau-
manis, R. Barda, Zalums. L e e d u : Heningas,
Sabaliauskas, Bankauskas, Janulevitshus, Kum-
pis, Bulvitshus. Punkte saavutasid: Jürgens 21,
Grapmans 16, Baumanis 10, Sabaliauskas 6, He-
ningas 4 ja Bulvitshus 2.

Läti korvpalli esivõistlustel tulid ühesuguse
punktisarvuga esikohale LNIS, RFK ja Bogatir,
kõigil 3 punkti. Järgnevad IKS 3:1, Union 2:2,
Mars, LSB, Vanagi à 1:2, Amatiers, Viestur à
1:3 ja Hakoah 0:4.

Jääpallis lõi LUASB (üliskooli meeskond)
ASK't (sõjaväe sp.-klubi) 4:1 (1:1) ja omandas
õiguse A grupis mängida, kuna ASK B'sse lan-
ges. Ad. Plum.

— Harry Persson sai Ameerikas teiseklas-
silise poksiija McCarthy käest 12-roundilises mat-
shis punktidega üleolevalt lüüa. Persson ei võit-
nud ühtki roundi.

— Helsingis on jääpallis HJK—KIF mängi-
nud 4:4 (2:1) ja IFK—HPS 10:6 (6:1).

— Belgia lõi Brüsseli jääpalees Inglismaad
jäähokkeis 10:0 (5:0).

— Vene-Soome tööliissportlaste poksima-
avõistus 20. detsembril Helsingis andis Soomele
võidu 5:3. Võitsid: kärbeskaalus — Goldstein
(Vene), kukk-kaal — Kukkonen (Soome), sulg-
kaal — Suhonen (Soome), kergekaal — Ander-
sin (Soome), kerge-keskaal — Emeljanow
(Vene), keskaal — Brännäs (Soome), poolras-
kekaal — Lebedev (Vene) ja raskekaal —
Laxström (Soome).

— Berliini jõuluturniiril jäähokkeis sai Ox-
fordi ülikool Wiener Eislauf-Vereinilt 1:6 lüüa,
kuna Saksa koondusega ta 1:1 mängis. W. E. V.
lõi ka Berliner Schlittschuh-Clubi 7:0.

— William J. Cox võitis Ameerika ülikoolide
6 miili murdmaa esivõistluse ajaga 30.04,0, mis
uus Ameerika rekord. Ülikoolidest võitis Pensyl-
vania.

— Praaga Slaavia sai pühade ajal Budapesti
Ujpestilt 0:1 ja FTC'lt 1:2 lüüa.

— Itaallane Callegari püstitas 20 km. käi-
gus ilmarekordi 1.38.53,2.

— Cambridge'i üliõpilased löid Pariisis jää-
hokkeis sealset koondusmeeskonda 2:1.

— Kozeluh tuli Cannesis peetud elukutse-
liste tennismeistrite maailma esivõistlusel võit-
jaks, lüües finaalis iirlast Burket 3:6, 6:1, 6:2,
6:0.

— Shoti-Inglise amatöör-maavõistlus jalg-
pallis andis eelmisele võidu 4:1 (1:1).

Kõvera kepi tähe all.

Linnavalimised.

Hokkeiklubi hiilgevõit.

6. jaanuaril peetud sõprusvõistlus Spordi vastu oli Hokkeiklubile ootamatult saavutusriikas, millele sensatsiooni maiku andis asjaolu, et klubi harilikust nõrgema koosseisuga esines, pannes väravasse isegi mehe, kes oma ülesandele täiesti ettevalmistamata oli. Saavutatud võit paistis selle järele siis vägitükina ja ei jumeetanud just kaotajat meeskonda heast küljest.

Koosseisud olid: Hokkeiklubi: Reht; Sauer—Kleinberg; Märka—Tomingas—Pinkovski; Nordmann (Raja)—Sprantzmann—Ree—P. Freiberg—H. Freiberg. Sport: Laurberg; Karm—Kreimann; S Iberg—Saulmann—Üpraus; Gerassimov—Tipner—Koovit—Paal—Burmeister. Vahekohtunik Rõks, Kalev.

Suure südikutega startiv klubi rebib kohe initsiatiivi eesle ja Spordi värav langeb juba esimesest minutist tule alla. H. Freiberg märgib kohe 1:0 ja veidi aja pärast lisab P. Freiberg ägedate kaksikvõitluste järele 2:0.

Sport hakkab seisukorra hädaohlikkust taipama, kuid esimesed viigistamise katsed hävinevad ebaõnnest. Vast 18. minutil õnnestub Tipneril lüüa

2:1 ja 2 minutit hiljem äärelt kuni väravani löögiks

2:2 Burmeisteril välja tungida.

25. min. lööb Tipner õhupalli võrku, kuid see osutub ofsaidiks. 27. min. on aga mehe teistkordsest kaunist õhulöögist Spordil vedamine

3:2 näol käes. Sport ei jõua veel oma edust õnnestuda, kui Ree jõulisest lähimurdest mängu

3:3 viigistab.

35. min. on Spordil kasutada karistuslööki ja sealt tõuseb tagajärg

4:3 peale. Kohe on aga P. Freibergil Laurbergiga tête-à-tête ja

4:4 saavutatud. Vahepeal on Tipner veidi oma varbaid külmetanud ja teist poolaega alustab Sport tema kohal Seegneriga. Burmeister saab ofsaidis palli, see tuleb Paali kaudu Seegnerile ja viimane märgib

5:4. Kohe laseb Reht veel ühe kaugeltveereva palli jalgade vahelt läbi ja seis tõseb

6:4 peale. Siis tuleb Tipner mängu tagasi. H. Freiberg läheb südi traaviga läbi ja õnnestunud löögist

6:5 saab klubi uut mängulusti. Kuigi Paal veel ühest kauglöögist

7:5 saavutab, märgib kohe Sprantzmann selle järele

7:6, P. Freiberg

7:7 ja kaua ei lase enmast klubi sisekolmiku energilise töö tagajärjena ka P. Freibergi

8:7 võidulöögina oodata.

Kalev ei vajunud veel.

9. jaanuaril algasid Spordi korraldusel Harju esivõistlused. Loos viis kokku Kalevi ja Hokkeiklubi. Spordi kaotuse järel võis ka Kaleville halba oodata, kuid mõlemalt poolt nõrgalt mängitud partii tõi siiski veel seisukorra peremeheks Kalevi.

H. Paali (Sport) vilele esinesid meeskonnad järgmistes koosseisudes: Kalev: Saar; Sarv—Stunde; Rõks—Rähn—Kull; Estam—Jõers 2. — Kipp—Jõers 1.—Luha. Hokkeiklubi: Gerretz; Sauer—Kleinberg; Triumf—Tomingas—P.inkovski; Raja—Sprantzmann—Ree—P. Freiberg—H. Freiberg.

Vaevalt saab stopper käima hakata, kui pikakoivaline Luha äärest läbi sõuab ja

1:0 vibutab. Kohe murrab ka Kipp läbi, kuid lööb väga lähedalt mööda. 2. min. püüab Gerretz Kipi 3 mtr. kauguselt tehtud löögi. Klubi vasakutiiva lähimurde pealelööki kukub napilt üle Kalevi võrgu.

19. min. murrab Estam läbi, löök ei taba sihti. Ka P. Freiberg lööb suurest lähedusest mööda.

35. min. realiseerib Sprantzmann kauni õhulöögiga P. Freibergi outilöögi väravaks

1:1.

Poole minuti pärast on aga Kalevil karistuslööki kasutada, kust Luha pall läbi inimeste huniku tee võrku leiab

2:1.

57. min. on Gerretz kesktrio ataki tõrjumiseks välja jooksnud, kuid pall satub Estamile ja see veeretab tühja väravasse

3:1.

59. min. saab P. Freiberg Sarve veast palli, kuid lööb imelähedalt mööda. 61. min. saab Luha Kipilt hea ettepaneku ja kihutab hoogsalt

4:1. Klubi lõpuspurt toob veel P. Freibergilt

4:2, kuna mõlemale poole antud rohked karistuslöögid viljatult möödud.

B klass.

Harju esivõistlus toob kõigepealt Vitjasi loobumisevõidu Spordile ja siis Kalevi paremus Edu üle 8:4. Kalevi B on tänava palju nõrgem läinudastast, väga lapitud ja ilmetu, kuna Edu õige lubav inimmaterjaali esitas. Võistlus on õige pinev ja ühejõuline. Esimese värava saavutab Edu, siis viigistab Kalev, saavutab edu, siis viigistab Edu jne.

Kohtunikuna esinev R. Saulmann, Sport, oli veidi hooletu ja lasi palju ofsaidi ja foule mõlemal pool läbi.

lootusiandev. Auhindadeks — hõbeaurahad ja diplomid. Võitjate rea moodustasid: 1) V. Leeping, 2) J. Vålbe, 3) H. Goldberg, 4) R. Anderson. G. H.

Bibliograafia.

Jalgpalli õpetus. I jagu. Füüsiline ettevalmistus, talvine treening ja palli käsitus. V. Kne-sebecki järel H. Tammer. Eesti jalgpalliliidu kirjastus nr. 4, Tallinnas, 1926. 80 lhk., 67 joonistust, hind 75 marka.

Eessõnas kirjutab toimetaja: „Jalgpall on Eestis praegu kõige populäärses spordiala. On vähe leida meil noori, kes jalgpalliga tegemist ei tee (väljaarvatud haiged ja vigased), vähemal või suuremal määral teda ei harrasta. Kuigi hiljem ühele või teisele spordialale paljud üle lähivad, või üldse spordist loobuvad, näib „pallitugimine“ meie päevil olevat sportliseks äratuseks laiemale rahvale ja algkooliks kõigile neile, keda meie hiljem sportlasteks võime nimetada. Jalgpall on seega teataval määral kriteeriumiks kogu meie spordiliikumisele.

Kui jalgpallil sarnane suur ja vastutav ülesanne on, peab loomulikult kõige suurema tähelepanuga ja hoolega tema harrastamisviise ja arenemist jälgitama, jalgpallispori enese edukuse ja üldse meie kehakultuuri printsiipidele vastavuse mõttes. On vast üleilgnegi rõhutada, et meie minimaalseidki nõudeid objektiivse kriitika ees selles suhtes seni rahuldanud ei ole ja oma primitiivse jalgpallitamisega lõpmata patustanud oleme nii kasvatuse kui kehakultuuri vastu, kuid kindel on, et selle äratundmine kui valus haav päev-päevalt meis ikka rohkem õhetama on

Linnavalimised praegu trump, vastamisi jälle „vamp“ ja „ump“, rohkelt sõnamulinat ja keelepeksu — palju vedelat ja vähe paksu! Iga mees nüüd lubab maha tuua paradiisi, — pääseks p.ruka man mingitviisi. Elekter, puhas vesi, piim — hanidele meeldiv liim, haigemajad, viinapoed ja seegid, kõik on välja toond strateegid. Ainult spordirahval m.tte junni! Vihast silraad ajad punni — see on sigadus vast kõrget sorti, nõnda ignoreeri sporti. Võiks ju lubada, me loodaks! Oleks suurel hulgal noodaks ujumisbassein, mis talvel ihuharamiseks seisaks valvel, puiestikud, supelmajad, rohuväljad, koksirajad, suusajamaad, kelguteed, supelrannad ja alleed. Mitte sõna. Võtaks veel kord tont! Pilpal hoitaks iga sant, lusikaga pudi pandaks suhu. Kuhu jäänud meie, kuhu, mehed need, kel punnis sapsud, lihased kui köied, lõõtsad — kopsud? Uskuge, see põlgtus läheb kalliks, kujuneb veel mitmel õudeks uuperpalliks! Teile kõigil' endid seame vastasrinnaks — linn ei arene nii praegu linnaks. Ei vii kaugel seegid, hullumajad, nende ehituseks möödunud ajad, nüüd, kus rohkelt loidust, aatepõudu, tuleks ergutada noorust, tahtejõudu. Võta näpust! Sõnakest ei sellest pilla ükski rühm, kuigi lubaduste alla looka vajund kühm. V—a.

hakanud ja kihutanud rusi ja uusi abinõusid, võideldes kehvade tingimustega, olukorra paranduseks otsima.

Üheks loodetavaks parandustoojaks peab tõusma „Jalgpalli õpetus“, mis trükitud sõnas fikseeriks tervikulise jalgpallispori treeningumetoodi ja määraks ära need piirid ja suunad, milles jalgpallimehe kasvatus sportlaseks ja inimeseks sünniks.

Esimene jagu toob otstarbekohaste treeninguümide, väljade ja seadete kirjelduse, siis vastava sihtvõimlemise kava, pallikäsituse õppimise meetodi talvel, üldise treeningu mõiste ja otstarbe kirjelduse jne., kõik niisugune ala, mille kohta meil laialdasemale sportlaseperele igasugused näpunäited on puudunud.

Kilparadan sankarit. Kuvauksia kuuluisien suomalaisten urheilijain elämänvaiheista. Koonnut Yrjö Halme. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä, 167 lhk. rohkete piltidega, hind 24 Smk.

Raamat toob järgmiste soome tuntud sportlaste elulood ja tegevuskirjelduse: Kalle Anttila, Otto Brandt, Verner Eklöf, Juho Halme, Ilmari Helle, Väinö Ikonen, Tata Kolehmainen, Matti Koskenkorva, Armas Laitinen, Frej Lievendahl, Jaakko Mikkola, Väinö Pentalla, Ville R tola, Albin Stenroos, Niilo Tammisalo ja Claes Thunberg.

Urheitukalenteri XIV., 1927. Toimittanut Yrjö Halme. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä. 200 lhk., neist 16 pildikülge, hind 12 Smk.

Kalender toob andmeid Soome ja maailma rekordidest kõigil aladel, soomlaste parematest saavutustest, maakonna rekordidest jne.

— Edvin Vide sõitis Ameerikasse kooliõpetajana õppereisile. Vide võistleb ka mitmes paigas.

— Austria, end. Viini Amateure, võitis Hispaanias F. C. Barcelonat 1. jaanuaril 3:2, kuid sai 2. jaanuaril revanshil 0:5 ise lüüa.

— 150.000 dollari, 57.000.000 Emk., kinkis multimiljonäär J. D. Rockefeller Princetoni ülikoolile uue spordivälja ehitamiseks.

— F. Hünenberger näitas Shveitsis viimasel tõstevõistlusel: ühega rebimine 87,5 kg., ühega tõuge 110 kg., kahega tõuge 125 kg.

— Uruguay meistriks jalgpallis tuli kuuepunktilise eduga Penarol, Montevideo. Teisele kohale pääsis Club Nacional, Montevideo, kes koosneb peamiselt olümpia meestest. Penarol on raudteelaste klubi.

— Iiri löi rugby maavõistlusel Prantsust 8:3 (3:0).

— Düsseldorf löi jalgpalli linnavõistlusel Kölni 4:1.

— Müncheneri Wacker löi 2. jaanuaril Saksa jalgpallimeistri Spielvereinigung Fürthi 5:2 (4:0).

Kiri Pärnust.

Pärnus on praegu levimas uus spordiala — ping-pong. „Tselluloosi rüütled“ on linn täis nagu koer kirpe. Palle hävitatakse küll Tervises ja Musse-klubis, küll Makkabis, ning on levimas teated, et ka N. K. S. S. Vapruse omale lauda meisterdavat.

Mis mängu klassisse puutub, siis ei kerki see küll pealinna tipuni, kuid lähemas tulevikus võib ta Tartuga nivelleeruda.

9. jaanuaril peeti Tervise korraldusel maakondlisi võistlusi ülaltähendatud alal. 2 kuud tagasi, Pärnu linna võistlusil omandasid kohti: 1) V. Leeping, Tervis; 2) Biddle, Musse-klubi; 3) Vålbe, Tervis.

Seekord osavõtjaid rekordne arv — 14: 11 Tervis'est, kuna Vaprust vaid kolm meest esitas. Mängimisest loobus Musse. Võistlused, mis kahe miinuse süsteemis peeti, ei pakkunud suurt midagi nautimiseks. Pealtvaatajaid (suure pilvituse tõttu) vähe.

Mängijad ise enamal jaol „verest ära“ ning katsuvad enda vee peal hoida laste „half-volley“ mänguga. Vast finaali äratasid rohkem huvi. Kenu surumisi näitas J. Vålbe, teine teise koha omandaja.

Meister, Leepini poiss, võiks küll rohkem suruda, muidu on ta mäng õige stiilne.

Võitjateks tulid erandta „tervislased“, kuna Vapruse esitajad enne finaali välja langesid. Vahekohtunikud kolleegium on veel oma kohuste täitmise juures veidi kohmetu ning ilma kiikrita on näha, et härradele eeskujuks antiiksed sportlased, õigemini — spartaaklaste sõnakehvus punktide arvestamises. Muidu korraldus ikkagi

Kavakindlale organiseerimistöole!

Eesti spordiliikumise iseloom oli seni meil juhuslik — organisatsioonid tõusid, elasid ja surid, ilma et keegi oleks nendest muret tunnud, nende saatuse eest hoolitsenud, ilmet ja ühtlust nende tegevusele annud. Kehakultuuri sihtkapitaali asutamisega tuli murrang ja praegu just seisame meie punktil, millest edasi meie spordiliikumine juba kindlate põhimõtete ja kavade järel juhitud liikumise kuju peaks võtma, organisatsioonide tekkimine ja nende eluiga kohtadel ainult ühe-kahe inimese tujudest ja ettevõtlikkusest ole-nevaks ei tarvitse jääda, vaid kus põhi-mõte maksma hakkab — tervele rahvale sporti pakkuda, kõigjale sportlase arengu võimalusi luua ja kõigile sportimise tar-vidus selgeks teha. Sport muutub riik-liku ja rahvusliseks teguriks, rahva kultuurivaraks.

Kuigi ainelised võimalused küllalt ava-rad ei ole olnud veel laiaulatusliste kava-de rajamiseks tegelikku ellu, on ometi suudetud juba soetada kaader inimesi, kes vastutusriikka ülesande oma peale võ-tavad ja tarvilise ettevalmistuse selleks on omandanud.

dada ka nende erisoove oma organiseeri-mistööl ja kasutades kompensatsiooniks nende vastutulekut.

Dr. Hermann Jürgenson.

J. Villemsoni tööpõldu kuuluksid järg-mised maakonnad: Harju, Viru, Järva, Lääne, Pärnu ja Saare, N. Pärni: Tartu, Valga, Viljandi, Võru ja Petseri. J. Villemson on teatavasti meie vanem tegev-sportlane ja mitmete liitude tegelane nen-de asutamisest saadik, N. Pärni noorem mitmekülgne sportlane ja agar töömees, üliõpilane. Lähematel päevadel sõidavad nim. instruktorid juba teadusliku sekre-täri korraldusel kohtadele välja.

J. Villemsoni ja N. Pärni töökava oleks kokkuvõetult järgmine:

1. Olemasolevate spordiorganisatsio-nidega tutvunemine, andmete kogumine nende tööst, oludest ja tingimustest. Har-jutusväljade ja võimlate seisukorra fik-seerimiseks on instruktoritel kasutada prof. Rammuli poolt väljatöötatud tabel, mis aluse loob vastavate sporditeadus-liste uurimuste alustamiseks.

2. Rahvalik spordipropaganda, uute spordiorganisatsioonide ellukutsumine, juhtnõrde andmine ja kursuste korral-damine ettenähtud kava järel spordi eri-ning üldaladel, mille juures ka varemni-metatud abijõud kasutamist võivad leida. Instruktorid on varustatud kumbki kino-aparaadiga, sporditeadusliste filmidega,

tabelite, diagrammide ja diapositiividega, nii et nende ettekanded hästimõistetavad ja põhjalikud võiksid olla.

3. Spordiorganisatsioonide koondami-ne eriliitusesse, nende esitamine toetuste saamiseks ja toetuste kasutamise üle val-vamine.

Instruktorite ülesandeks on veel olüm-piaadi ettevalmistuste soodustamine, olümpia kandidaatide leidmine ja nende tarviduste selgitamine.

Kokkuvõetult on see väga lai tööpõld ja raske ülesanne, millele nimetatud tege-lased praegu anduvad. Meie kodumaa laie-mas ulatuses on praegu veel täiesti neitsi-lik spordi suhtes, isegi paljud rahvarikkad alevid ja suured külad teavad vaevalt sar-nase liikumise olemasolu ja tegelikud kat-sed enesealgatusel püsivad kõige lapseli-kuma primitiivsuse piirides. On suuri maaparakaid ja ligikaudu terveid maa-kondi, mis meie spordiliikumises on valge lehekülg. Ainult linnades, raudteede ja jõgede äärsetes suuremates alevites on meil spordiorganisatsioonid tegutsemas.

Meie spordiliikumise kandepind on praegu alles lõpmata kitsas, sellepärast

Johannes Villemson.

Kehakultuuri sihtkapitali valitsuse poolt on ellu kutsutud teadusliku sekre-täri institutsioon, mille juures E. Spordi-leht juba varem peatunud on ja mille täht-sama ülesandena meie spordiliikumise ra-jamine teaduslikule alusele ning süste-maatlik edasikasvatamine on. Sellel vas-tutusrikkal kohal asub dr. H. Jürgenson, spordiliikumise juba kauemat aega lähemalt seotud olnud teadlane. Tal on ka-sutada kehakultuuri sihtkapitali poolt korraldatud erikursustega ettevalmistata-dud vanemate sportlaste-instruktorite kaader. Neist on kaks määratud alalis-teks, rändavateks instruktoriteks — J. Villemson Põhja-Eestisse ja N. Pärni Lõuna-Eestisse, peale selle umbes 20 aju-tist instruktorit, kes eriainete õpetaja-tena on valmis välja sõitma ja juba ka-heksad laialdase kavaga kursused on pro-vintsilinnades pidanud. Peale selle on võimalus loenguteks välja saata kahte nooremat arsti, kuna tähtsamatel juhustel sõidab välja ka dr. Jürgenson.

Teaduslik sekretär on töö edukuseks loonud tiheda kontakti Eesti karskuslii-duga, haridusliiduga, kaitseliiduga, ter-vishoiu muuseumi ja haridusministee-riumi kooliosakonnaga, lubades silmas pi-

Nikolai Pärn.

puudub meie liikumisel ka hoog ja jõud. On tarvis eestkätt suuremaid hulki tõm-mata meie loosungite alla, teha neile omaks meie ilmavaade ja sihid, alles siis võime ka meie spordiliikumise suuremast küpsusest ja kõrgusest unistama hakata, suursaavutusi kultiveerima hakata. Siis on nendel püüetel kindlasti edu.

Jõudu, mehed, tööle asudes!

„Terves kehas terve vaim“

on saanud eksikombel armsamaks üteluseks sportlastele ja spordi pooldajatele. Seda ütelust on, peab ütlema, niivõrd palju tarvitatud, et ta juba läägeks on läinud. Lõpuks polegi ta õige. Ütelusel on siis väärtus, kui ta matemaatilise teo-reemi iseloomu kannab, see tähendab, ta peab üldsuse kohta õige olema. Näiteks kui ütleme: Kolmnurga sisenurkade summa on 180°, siis on see maksev igasuguse Δ kohta. Kui nüüd ütleme, terves kehas terve vaim, siis pole me mingil tingimisel garanteeritud, et igas terves kehas on terve vaim. Sest leidub ju inimesi, kes kehaliselt terved on, kuid kelle vaimu (mõistuse) kohta ei saa seda öelda. Nii oli käesoleva kirjutajal läinud kevadel kokkupuutumine Tartu vaimuhaigete kliinikus kellegi priske maapoisiga, kes oli kehaliselt terve, ning suvel põllutööline, kuid kel vaimliste funktsioonide juures rike. Säärased pole mitte üks.

Nii omab ütelus „terves kehas terve vaim“, ainult osalise tähtsuse, ja üldsuse kohta pole ta maksev. Ütelus oleks ju nii küll õige: Enamasti terves kehas terve vaim. Kuid sel kujul kaotab ta oma väärtuse. Tõuseb küsimus, kas tarvita-sid ka roomlased ütelust säärasel kujul, nagu meil seda tarvitatud on. Lähemal uurimisel sel-gub et ei. Ütelus õigel kujul on: „Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano“ (Oro 1. — paluma). Tõlkes saame: Tuleb paluda, et oleks terves kehas terve vaim. Oleme roomlastest veidi praktilisemad sellega kui ütleme: Tuleb ho-o-litseda selle eest, et terves kehas oleks terve vaim. Ütelus seesugusel kujul on omal kohal. Nii näeme, et ka roomlased polnud arvamisel, et alati terves kehas terve vaim paratamatult peab olema, vaid nad hoolitsesid terve keha eest, ja teises järjekorras nõudsid ka tervet vaimu.

A. P.

— Wagner pani uue Saksa rekordi poolras-kekaalus kahega rehimises 104 kg.

Kiri Tartust.

Mul on kombeks saanud kirjutada Tartust. Üldtähtsatest küsimustest olen enam vaikides mööda läinud. Nüüd aga lugedes ühe hääle kirja lugejaskonnast „Spordilehe“ veergudel, hakkas mul natuke kena. See kirjutus käsitas olümpiaadi ettevalmistusi ning lõpupeole seletab ka käsipallimängust, lõppedes allkirjaga H. M-n. Et see mees tartupoolt kandist paistis pärit olevat, tegin väikese referendumi tuttavate sportlaste keskel, kas säärasead vaated Tartu sportlaskonna arvamine on. Asi seisab selles, et tolles kirjutuses valgustati käsipalli ja jalgpalli mingite Hiina prillide läbi, kus selgus, et „noor inimene, kui sul veel tsipagi mõistust peas ja olümpiaadile tahad pääseda, ära sa jumala pärast palli liiguta ja üldse mängi. Vaata, võimlemine on see õige harjutamine. Ning lõpuks. Oleks meil niisuguseid mehi, kes hällist hauani võimleks, oleks olümpiaadi mehi meil Eestis mitu miljonit.“ Muidugi saime meie nii aru.

Tahan nüüd kohe vastuväitega esineda ja öelda. „Kui meil koolis iga noor mängida, saaks juba noorestast peale, kas korv-, pesa-, võrk- või jalgpalli, oleks meil olümpiaadi mehi vahest rohkem kui nüüd.“

Tõestus: Kõigepealt ameeriklaste kogemus. Loeme Pihkalast 8 lhk.: „18-aastast nooremate poiste kõige paremaks talitusviisiks on „sporti tehes mängida“ ja „ma ei ole selles eas olevaid poisse kunagi spordivõistluste vastu treenerima kihutanud selles mõttes, kui seda treenerimise all harilikult mõistetakse.“

Samuti loeme Houbeni ja Hoffi reisimuljeid Ameerikast, kus seletatakse, et ameeriklased oma vormi tõusevad peaaegalikult mängude abil, ning ei pöörata võimluse peale nii suurt rõhku kui meil. Lõpuks Tallinna N. M. K. Ü. treeneri ameeriklase Kempä sõnu: „Just üllimängude harastamisega on Ameerika spordiilmas esimesel kohal.“

Omalt poolt imestan, et teised rahvad, kes ameeriklastelt aplalt kõike pärandavad sporditehnika alal, ei pärandada sugugi nende treeningumetode. Meil ollakse Eestis kui ka suurem osas Euroopas veel turnimise, sookolitamise ning gümnaastika mõju all. Kumb on siis tõesti loomulik, kas mängimise vabalt oma lihaseid võrdelt kiiruse, osavuse ning vastupidavuse ning jõu omandamiseks rakendada või mingisugune tembutamine, tsirkusnumbrite tegemine riistadel ehk jälle üksikud kangestavad vaharajutused. Ometi on mängus kõik liigutuste põhiligid olemas. Ärgu mõni jälle arvaku, et ma võimlemist eitan, ei sugugi. On mõnel kael peenike, tehku peapööramise ning painutusi ja varsti on krae paar numbri suurem, ehk tahab mõni jõumehe lihaseid, tarvitagu Sandovi süsteemi. Need arendavad kõik üksikuid kehaosaid, kuid mäng teeb inimese harmooniliseks anatoomiliselt. Saage ometi aru kord, et ei ole spordi ideaaliks ka mees, kelle sepa ülemine keha, kuid lapse jalad.

Võrratult kergemini suudab inimene, kes

mängude kooli läbi teinud, pühendada end kõige mitmekesisematele spordialadele, kui see, kes juba noorusest peale oma tahtejõu ning aja raiskab üksikutele süsteemidele, kord Niels Bukhi, kord Rootsi ning Sandovi vahel sihitult uidades.

Resümee: Ettevalmistaval treeningul tarvitada peaaegalikult mängu, üksikuid harjutusi ning võimlemist tarvitada rohkem oma erialal tarvitaminevate omaduste arendamiseks, nagu tõkkehooajal puusade nõtkust eraldi harjutades jne.

Oleks meie praegused sportlased, vahest ka H. M-n säärase kooli läbi teinud, oleks nad teised mehed. Pole meil Eestis veel mehi, kes 100 mtr. alla 11 sek., kõrgust 1,90 mtr. ning kaugust üle 7,30 hüppaks. Neid mehi tuleb alles mängijate seast oodata. Ärgu pahandatagu, kui mõnes kohas äge olin, kuid kaalul on põhimõtteline küsimus, millest kõlbaks rohkem juttu teha.

Tartu sportlased on algavaks aastaks oma palet mitmeti muutnud. Algas sellega, et mõne kuu eest lahkus suurem osa veesporti klubi liikmeid, nende seas paremad ujumised ning hakkavad tuleval aastal Tallinna „Kalevi“ all startima.

Põhjuseks sisemised lahkumised — räägivad ise, et pidid klubile igasuguseid töid tegema ja asju ajama. Nagu anekdooti räägitakse, et kunagi Otepää ujumispeol olevat seltsi juhatuse poolt neile tasuta võrtspoest vorsti ja saia ostetud.

Palju suurema murrangu elas läbi Tartu käsipall. Ainukest vääriolist konkurentsi pakkus N. M. K. Ühingu meeskond. Kuid enne pühi oli sunnitud treener M. Saar ühingu juhatusele oma lahkumispalve sisse andma, mis oli tingitud sisemistest intriigidest staabis. Ühes sellega andis Liiderklubi mehed kategoorilise nõudmise sisse, et lahkuvad, kui ei vabastata kedagi naissekretäri, kes ilmselt oma ülesastumistega liiderklubi ning ühtlasi ka ühingu meeskondi ignoreeris. Et juhatuse nõudmist ei täitnud, lahkus liiderklubi Mõningate läbirääkimiste järele võeti nõuks asutada omal käel üht uut seltsi ja omal jõul tegutseda hakata. Igatahes õnne ning sitkust algaval aastal!

Nüüd veel paar sõna jõuludest Tartus. On kombeks saanud nimetada Tartut „Emajõe Ateenaks.“ Tõesti, vana kreeklaste vastupidavust on tartlased pärinud. On veesportlasi, kes oma lemnikala talvelgi hooletusesse ei jäta. Enne jõulu, kui natuke soojemad ilmad, võis supelusmajas kentsakat pilti näha. Pool basseini on jääst vaba, seal ujuvad inimesed. Vahetevahel hüppab mõni tornist. Seal aga sõidavad trikooes poisid, kuid uiskudel jää. Isegi väljas võis uisutajaid näha. Samal ajal ujusid mehed kui ka naised suurima mõnuga. Kavatsesi teisel pühapäeval pidada, kuid kardeti vist, et külma tõttu pealtvaatajaid ei tule.

Head uut aastat kõigile, ka sellele Tallinnast, kes mind lubas grammiks liüa!

Jot. Kilogramm.

Korvpalli määruste lisa.

Järgnevad küsimused ja vastused on Ameerika korvpalli määruste komitee poolt tunnustatud korvpalli määruste lisaks. Need on kokku seadnud Georg T. Hepbron, komitee sekretär ja E. Spordilehele saatnud R. Mast, Springfieldi college.

Nr. 1. Määrus 5, punkt 1.

Küsimus: — Kas võib meeskond mängida vähem kui viie mehega? Vastus: — Meeskond peab mängu alustama viie mängijaga, kuid kui tal ei ole asetäitjaid (reserve) mängijate asemel, kes peavad mängust lahkuma, peab meeskond jatkama mängu vähem kui viie mängijaga.

Nr. 2. Määrus 5, punkt 2.

Küsimus: — Millal saab asetäitja mängijaks? Vastus: — Kui ta on teatanud märkijatele ja kinnitatud kohtuniku poolt.

Nr. 3. Määrus 5, punkt 3.

Küsimus: — Mitu asetäitjat võib mängust tarvitada? Vastus: — Määramata arv.

Nr. 4. Määrus 5, punkt 5.

Küsimus: — Kas mängust kõrvaldamise või mängijate vahetamise juhusel peab mängust lahkuja mängija väljalt lahkumiseks luba küsima? Vastus: — Ei, kuid mängija peab kindel olema, et just tema on mängust kõrvaldatud või asetatud, enne kui lahkuja väljalt. Vastasel korral, kui ta lahkuja ilma kohtuniku loata väljalt, võib viga hüütud saada.

Nr. 5. Määrus 5, punkt 6.

Küsimus: — Kas mängijad peavad olema nummerdatud vastavalt kohtadele? Vastus: — Pole tähtis; harilikult on kapten nr. 1.

Nr. 6. Määrus 5, punkt 6.

Küsimus: — Mis peab tegema, kui võistlevatel meeskondadel on ühte värvi särvid? Vastus: — Võistlusi korraldava seltsi meeskond peab vahetama särvid. Kui mängivad erapooletud meeskonnad, otsustavad küsimuse kohtunikud, peale korraldajatega nõupidamist.

Nr. 7. Määrus 6, punktid 2 ja 5.

Küsimus: — Kui kohtunik ja abikohtunik on lahkarmisel, kas korvi lugeda või mitte, kes otsustab? Vastus: — Kohtunik, kuid ta peab abikohtuniku arvamiseiga arvestama.

Nr. 8. Määrus 6, punkt 7.

Küsimus: — Kes on vastutav pealtvaatajate ülespidamise eest? Vastus: — Korraldava seltsi meeskond. Kohtunik ja abikohtunik võivad vigu hüüda, kuid suure ettevaatusega. Külalastajad pealtvaatajad võivad sel teel korraldava seltsi meeskonna arvel vigu teha.

Nr. 9. Määrus 6, punkt 8.

Küsimus: — Kas kohtuniku otsus vea määramisele ületab abikohtuniku oma? Vastus: — Ei.

Nr. 10. Määrus 6, punkt 8.

Küsimus: — Kohtunik hüüab mängijale, paljaga jooksmise pärast „määruste rikkumine“ ja

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

samal ajal hüüab abikohtunik vastasmängijale „viga“ hoidmise pärast. Kumb otsus jääb maksma? Vastus: — Viga karistatakse ja määruste rikkumine jäetakse tähelepanemata.

Nr. 11. Määrus 6, punkt 10.

Küsimus: — Kuidas näitab kohtunik tehnilisi vigu märkijatele? Vastus: — Nagu kohtunik ja märkijad on kokku leppinud.

Nr. 12. Määrus 6, punkt 12.

Küsimus: — Mängijal on neli isiklikku viga. Märkijad ei teata sellest kohtunikule ja ta mängib edasi. Mis peab tegema? Kohe kui kohtunikule tehakse see teatavaks, peab karistatud mängija vahetatama asetäitja vastu. Punktid, mis ta on teinud selle aja jooksul kui ta oli võistluskõlbmatu, loetakse nagu oleks ta olnud võistluskõlblik.

Kui märkijad on nii hoolimatud või tähelepanematud, et jäta seda kohtunikule teatamata, peab neid kohe oma kohustetäitmisel kõrvaldatama ja neid ei lubata enam sel hooajal märkijatenä toimida. Mingisuguseid vabandusi ei panda tähele.

Nr. 13. Määrus 6, punkt 12.

Küsimus: — Kas märkija peab mängijale teatama, kui sel on 3 isiklikku viga? Vastus: — Ei; kuid kapten võib paluda kohtunikku seda teatada, kui see mängu ei sega.

Nr. 14. Määrus 6, punkt 13.

Küsimus: — Kas ajamõõtjad peavad teatama mängijatele ja coachidele kui palju veel mängu aega on? Vastus: — Kui mäng on katkestatud, võib kohtunik küsida ajamõõtjatelt, kapteni või coachi nõudmisel, palju aega veel mängida on ja teatab siis seda mõlema meeskonnale.

Nr. 15. Määrus 7, punkt 1.

Küsimus: — Kui pall läheb altpoolt läbi korvi ja kukub tagasi korvi ülevalt poolt, kas korv loetakse? Vastus: — Ei.

Nr. 16. Määrus 7, punkt 1.

Küsimus: — Üks mängija on oma kaasmängija poolt õhku tõstetud või ronib tema õlgadele, saab sõõdu ja paneb palli korvi. Kas korv loetakse? Vastus: — Ei, viga võib hüütud saada mitespordimeheliku ülalpidamise eest.

Nr. 17. Määrus 7, punkt 2.

Küsimus: — Mängus puutub tihti mõni mängija oma kehaga seina tagalaua taga, kui pall on tema käes. Kas ta on mängus või väljaspool piirjooni? Vastus: — Mängija on väljaspool piirjooni. (Järgneb.)

O.Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab talispordi hooajaks

suuski,

kelkusi,

liuraudu,

jääpalli tarbeid

ja kõiki muid spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.